

A RENDÉSZETI FELSŐOKTATÁS MODERNIZÁCIÓJA

1. Bevezetés

A Rendőrtiszti Főiskolán a nappali tagozaton három, a levelező tagozaton négyéves az alapképzés. A főiskola ezen túlmenően a három féléves szakirányú továbbképzési szakok keretében a Rendőrség, a Határőrség, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, a Vám- és Pénzügyőrség, valamint a civil szféra számára képez magas szakmai kvalitással és értelmiségi attitűddel rendelkező, rendészeti felsőfokú végzettségű szakembereket. A végzettek – hivatásos állományúként, köztisztviselőként vagy közalkalmazottként – kezdetben a helyi, később a területi és a központi szervezetekben beosztottként, majd vezetőként tevékenykedhetnek.

A főiskolai oktatás tíz alapképzési szakon és három szakirányú továbbképzési szakon folyik, és ennek következtében a főiskolán működtetett szakok a rendészeti szféra szinte teljes egészét lefedik.

2. A felsőoktatási reform indokai

Az Európai Unióban a négy alapszabadság sorában egyre jelentősebbé válik a személyek szabad áramlása, beleértve a tanulmányok folytatása céljából történő szabad mozgást is. A felsőoktatás európai szintű és átfogó reformjának alap gondolata szerint, az egységesülő Európában mielőbb biztosítani kell a munkaerőpiacra felkészítő felsőoktatási rendszerek közelítését, kompatibilitását, egymással való összehasonlíthatóságát és a hallgatók mobilitását annak érdekében, hogy minél hathatósabban elősegítsük majdani munkaerőként való alkalmazhatóságukat.

Kiindulópontként kell kezelnünk, hogy a felsőoktatással – és abban a rendészeti felsőoktatással – összefüggő kérdések nem a közösségi jog, hanem a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartoznak, azaz e vonatkozásban nincs jogharmonizációs kötelezettség, csupán ajánlás, törekvés és jól felfogott érdek. Anélkül, hogy a közösségi jog részeit képeznék, vannak olyan nemzetközi megállapodások, deklarációk, amelyekhez hazánk is csatlakozott, 's amelyek miatt felsőoktatási rendszerünket ezekkel összhangban kell modernizálnunk.

A vonatkozó nemzetközi megállapodásokat, deklarációkat egyben a Bologna Folyamat legfőbb állomásainak is tekinthetjük. Mi is a Bologna Folyamat? Kísérjük meg definiálni! Saját megfogalmazásom szerint:

A Bologna Folyamat felsőoktatási integrációs stratégiai cél-, tevékenység- és eszközrendszer, amely az egységes Európai Felsőoktatási Térség kialakítását célozza és eredményezi, és amely az egységes Európai Kutatási Térséggel történő integrációja révén elvezet a Tudás Európájához. A Bologna Folyamat egyszerre igazságos, gazdaságos és hatékony:

- Igazságos, mert javítja az esélyegyenlőséget a felsőoktatásban és a pályán való érvényesülésben, itthon és külföldön egyaránt.
- Gazdaságos, mert rövid, egymásra épülő és átvihető képzési rendszerekben, optimális ráfordítással, jól konvertálható képesítéseket biztosít.
- Hatékony, mert – szemben az eddigi egylépcsős, szakfőiskolai lehetőséggel – a megszerzendő rendészeti szakfőiskolai (BSc) fokozaton túllépve, végre adekvát szakmai egyetemi kimenetet (MSc) és ugyancsak végre adekvát, rendészettudományi doktori (PhD) fokozatot biztosít.

A Bologna Folyamat tartalmi elemei a modernizáció menetében különböző időpontokban jelentek meg, azok értelmezése és terjedelme fokozatosan változott. „Bologna” tartalma leginkább a következő összetevőkben ragadható meg:

- több-ciklusú képzési rendszer,
- egységes európai kredit-rendszer,
- hallgatók, oktatók, kutatók és ügyintézők mobilitása,
- oktatási és kutatási adatbázisokhoz való kölcsönös hozzáférés,
- könnyen érthető és összehasonlítható fokozatok, képesítések,
- képzések, részképzések, képzési idők és képesítések kölcsönös elismerése,
- minőségbiztosítás és akkreditáció a felsőoktatásban,
- rövidebb ciklusú képzések kapcsolódása a felsőoktatáshoz,
- élethosszig tartó tanulás és a felsőoktatás viszonya,
- a felsőoktatási intézmények átfogó reformja,
- a felsőoktatás európai dimenziói, integrált tanulmányi programok és közös fokozatok/végzettségek,
- egységes Európai Felsőoktatási Térség (EFT) és egységes Európai Kutatási Térség (EKT),
- az EFT vonzereje és versenyképessége,
- nemzetközi csereprogramok az EFT-n kívüli, ún. harmadik országokkal.

A Bologna Folyamat követelményeiből fakadó feladatok rendszerezésével és előkészítésével tudatosan, szisztematikusan foglalkozunk a Főiskolán. Hasonlóan minden más felsőoktatási intézményhez, A Rendőrtiszti Főiskola főigazgatója is kijelölte a maga Bologna Bizottságát. A tárgyban több előterjesztés is készült, amelyeket felterjesztettünk jóváhagyásra a Magyar Köztársaság belügyminiszterének, és megküldtünk tájékoztatás gyanánt, illetve egyetértésre az Oktatási Minisztérium felsőoktatási helyettes államtitkárának.

Minden alkalommal megvitattuk és véleményeztük a Nemzeti Universitas Programról, valamint az új felsőoktatási törvény koncepciójáról szóló Kormány-előterjesztéseket, majd a törvénytervezet valamennyi változatát. Korszerűsítési elgondolásunkat egyeztetettük a megrendelő rendészeti szervekkel, mint felhasználói szférával, amelyek támogatásukról biztosítottak, és a szakalapítási beadványainkat aláírásukkal erősítették meg.

Az elmúlt év májusában – a belügyminiszter és a testületek vezetőinek támogató véleményével, valamint a Főiskolai Tanács határozatával együtt – határidőre felterjesztettük BSc szakalapítási (szaklétesítési) beadványunkat a Magyar Akkreditációs Bizottságnak (MAB). A MAB, a 2004. szeptember 29-én kelt határozataival támogatta a bűnügyi igazgatási, illetve a rendészeti igazgatási BSc szakok képzési és kimeneti követelményeinek engedélyezését. Az oktatási miniszter, a 2004. december 2-án kelt levelében tájékoztatta a Rendőrtiszti Főiskola főigazgatóját, hogy engedélyezte a szaklétesítési kérelmeket

2005. év elején felterjesztettük javaslatainkat az alapszakok képzési és kimeneti követelményeinek kormányrendeletben történő megjelentetéséhez. Ugyancsak az év első negyedévében részletesen kimunkáltuk a szakindítási kérelmeket, és felterjesztettük a MAB részére. A MAB, a 2005. július 1-i határozatával támogatta a bűnügyi igazgatási és a rendészeti igazgatási BSc szakok indítását. Az oktatási miniszter 2005. augusztus 1-én engedélyezte a két BSc szak indítását.

3. A felsőoktatási reform feladatai

A felsőoktatási reformnak három fő feladata van: akadémiai, intézmény-irányítási és intézmény-finanszírozási.

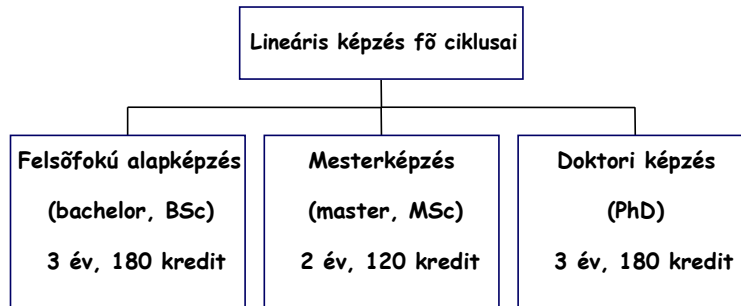
3.1. Az akadémiai reform

Az akadémiai reform koncepcionális célja a felsőfokú alapképzést, mesterképzést és doktori képzést biztosító lineáris, többciklusú képzési struktúra kialakítása, akkreditáltatása és ütemezett bevezetése. Taktikai célja pedig:

- a felsőfokú alapképzés,
- a mesterképzés,
- a doktori képzés,
- a felsőfokú szakképzés, hovatovább
- az élethosszig tartó tanulás.

A jogi és igazgatási képzési területen, az igazgatási képzési ágban folytatott lineáris képzésnek három főciklusa lesz.

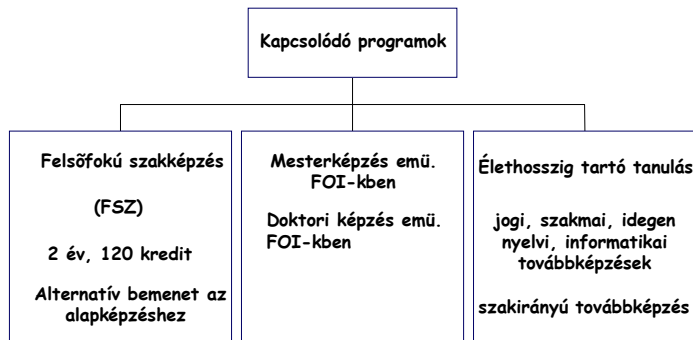
Képzési reform/1.

- A lineáris képzési struktúra első főciklusát, a felsőfokú alapképzést (bachelor, baccalaureus, BSc-képzés) biztosító alapképzési szakok (*Bűnügyi igazgatási szak; Rendészeti igazgatási szak*) jelentik. Az alapképzést 2006. szeptember 1-től kezdjük meg.
- Az új képzési struktúra második főciklusaként, a mesterképzést (master, magister, MSc-képzés) eredményező mesterszakot (*Okleveles rendészeti vezető szak*) alapítjuk meg, majd 2009-től, sőt, reményeink szerint 2008. szeptember 1-től vezetjük be.
- A lineáris képzés harmadik főciklusát jelentő doktori képzést (PhD-képzés) a Főiskola középtávon önállóan nem folytat, de arra törekszik, hogy előkészítse, és 2011-től, esetleg 2010-től megteremtse saját, rendészettudományi doktori iskoláját.

A lineáris képzési szerkezethez több program illeszkedik.

Képzési reform/2.

- A lineáris képzési struktúrához alul és oldalt kapcsolódva, a rendészeti felsőfokú szakképzés (FSz) rendszerének kialakítása és akkreditáltatása, együttműködve a rendészeti szakközépiskolákkal.
- A kölcsönös előnyök alapján megkötendő megállapodások szerint, az átjárhatóság biztosításával (kredit-transzfer), kölcsönös mester- és doktori képzés az együttműködő felsőoktatási intézményekben.
- A lineáris képzési struktúrához felül kapcsolódva, az élethosszig tartó tanulás jegyében és érdekében, a Főiskola meglévő és új lehetőségeinek rendszerbe illesztése, kidolgozása, majd a jelenlegi valamint a jövőbeli potenciális megrendelők általi elfogadtatása.

3.2. Az intézményirányítási reform

Második fő feladatként jelentkezik az intézmény-irányítási reform, amelynek koncepcionális célja: Az intézményi vezetés eddigi, megszokott hatás-, felelősség- és feladatkörének racionalizált és optimalizált megosztásával, a modernizációból fakadó feladatok másfajta stratégiai gondolkodású és rendszerszemléletű megközelítésével, új struktúrájú intézmény-irányítási rendszer kialakítása. Taktikai cél-moduljai pedig:

- Az Irányító Testület (IT) jogállása és összetétele
- A Szenátus megszervezése és működése
- A rektor jogállása és feladatköre

3.3. Az intézmény-finanszírozási reform

Harmadik főfeladat az intézmény-finanszírozási reform. Koncepcionális célja: az intézményi teljesítmények valamint a szolgáltatások színvonalának elismerésén alapuló, komplex költségvetési finanszírozási rendszer kialakítása és működtetése.

Taktikai cél-modulok:

A képzési és fenntartási támogatás országos szintű átalakulásából a Főiskolára vonatkozó feladatok adaptálása oly módon, hogy a költségvetés:

- a rendészeti szervek igényeinek megfelelő képzési kínálatot finanszírozzon,
- biztosítson forrást a hatékony tudományos, kutató, fejlesztő és a szakmai alkotómunkára,
- ösztönözze a minőség, a hatékonyság növelését,
- a saját bevételek szolgálják a tudományos és szakmai munkát, valamint az infrastruktúra fejlesztését, továbbá a bevételek realizálásában közreműködők jövedelmének növelését,
- javítsa a Főiskola nemzetközi versenyképességét.

4. A felsőoktatási reform ütemterve

A további feladatokat a következőképpen lehet csoportosítani:

- főiskolai normatívák kodifikációja: 2006. augusztus 31.
- Személyi feltételek megteremtése: 2006. január 01.
- Tananyaghordozók kidolgozása: 2006. április 30.
- Tárgyi feltételek megteremtése: 2006. augusztus 31.
- MSc képzés előkészítése: 2008.
- A reform bevezetési határideje: **BSc**: 2006; **MSc**: 2008; **PhD**: 2010

5. Összefoglalás

A mindaddig elmondottak alapján, a rendészet területén 2006-tól, felmenő rendszerben korszerű, lineáris és többciklusú felsőoktatással fogunk rendelkezni, amely lehetőségeink maximális kiaknázásával szolgálni fogja a tudásalapú társadalom kiépülését, valamint ezzel egyidejűleg a Főiskola minél gyorsabb és hatékonyabb beilleszkedését az egységes Európai Felsőoktatási Térségbe, továbbá elősegíti a hazai rendészeti szervek elvárt uniós harmonizációját.

A korszerűsített rendészeti felsőoktatás a jogi és igazgatási képzési területen, az igazgatási képzési ágban rendszerbe illesztett rendészeti képzési programokat fogja össze. Az eu-kompatibilis rendészeti felsőoktatás első képzési főkiklusában (bachelor, baccalaureus, BSc) felsőoktatási alpfokozatot és felsőfokú rendészeti szakképzettséget lehet szerezni. Az elsőre épülő második képzési

főciklus (master, magister, MSc) mesterfokozatot és az azt igazoló rendészeti mesteroklevelet eredményez. A későbbi, harmadik képzési főciklusban doktori (PhD) fokozatot lehet majd elnyerni, és mindezek eredményeként megvalósul a rendészeti felsőoktatásban is, a mintegy másfél évtizede jogosan hiányolt, kvázi szakmai „egyetemi kimenet”.

A jövőbeli „*Bűnügyi igazgatási szakon*” a jelenlegi bűnügyi nyomozó, a gazdaságvédelmi nyomozó és a pénzügyi nyomozó szakok, illetve a „*Rendészeti igazgatási szakon*” a jelenlegi büntetés-végrehajtási, a határrendészeti, az igazgatásrendészeti, a katasztrófavédelmi, a közlekedésrendészeti, a közrendvédelmi és a vámigazgatási szakok szakirányokká válnak.

A Főiskola szakainak szakirányokká történő válása szükségszerűen következik a bolognai követelményekből (szakszám-csökkentés, szakintegráció), de ez egyáltalán nem jelent visszalépést a képzési célokban és követelményekben, összességében a Főiskolán folytatott rendészeti tisztképzés minőségében és rangjában.

Megszerezhető képesítés: Bűnügyi igazgatás-szervező; Rendészeti igazgatás-szervező, a szakirány megjelölésével. A megszerzett szakképzettség birtokában a végzettek hivatásos tisztként, köztisztviselőként vagy közalkalmazottként megkezdhetik szolgálatukat a rendészeti szerveknél, illetve folytathatják tanulmányaikat a mesterképzésben saját intézményünkben, vagy az együttműködő egyetemek adekvát mesterszakjain.

A mesterképzés döntően a saját mesterszakot (Okleveles rendészeti vezető szak) és kisebb részben az együttműködő felsőoktatási intézmények mesterszakaihoz való csatlakozást foglalja magában.

Megszerezhető képesítés: Okleveles rendészeti vezető. A képesítés birtokában a végzettek megkezdik (vagy folytatják) szakmai pályafutásukat a rendészeti szerveknél, és annak folyamán részt vehetnek az intézményünkben szervezett szakirányú továbbképzésben, illetve az élethosszig tartó tanulás más képzési formáiban.

A doktori képzést illetően intézményünk – 2011-ig – együttműködési megállapodások alapján, partner-intézmények doktori iskoláin közreműködik a doktori programok és alprogramok kidolgozásában, valamint a rendészeti szakemberek, oktatók és kutatók doktori képzésében. Ezzel párhuzamosan mindent megtesz annak érdekében, hogy 2011-től (esetleg 2010-től) megkezdje a saját doktori iskolájában a doktori képzést.

Melléklet

A BOLOGNAI ELVEK ADAPTÁCIÓJA A RENDŐRTISZTI FŐISKOLÁN

